

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 18. avgusta 1928.

Telefon št. 2552.

STEV. 98.

Letošnja naša žetev.

Poljedelsko ministrstvo je sestavilo skupno cenitev naše letošnje žetve. Po tej cenitvi je bil letošnji pridelek krušnega žita obilnejši kakor v vseh letih od l. 1920 do 1927.

Pridelek pšenice ceni letos kmetijsko ministrstvo na 28.7 milijona met. stotov napram 15.5 milijonom v l. 1927, ki nam je, kakor znano, prineslo slabo letino. Žetveni donos na hektar znaša po tej statistiki preko 14 meterskih stotov, dočim je lani znašal le nekaj nad 8 meterskih stotov, v razdobju 1923 do 1926 pa povprečno 10.9 meterskih stotov.

Od ostalih vrst žita se ceni letošnji pridelek ječmena na 4.4 milijona met. stotov (lani 3.1), rži na 2.2 milijona met. stotov (lani 1.5) in pridelek ovsa na 3.9 milijona met. stotov (lani 2.0). Tudi v ostalih vrstah žita je bil pridelek znatno večji kakor lani. Te cenitve so morda nekoliko previsoke, vendar bo letina tudi tedaj rekordna, če bodo končne vsote za kakih 10% nižje.

Poljedelsko ministrstvo navaja tudi zanimivo primerjavo letošnjega pridelka s povprečnim pridelkom v razdobju 1920—1927. Tako je po tej primerjavi pridelek pšenice večji za 76.7%, pridelek ječmena za 30.8%, pridelek rži za 20% in pridelek ovsa za 24.7%.

Kakor je razvidno iz gornjih podatkov nam je bilo, če so tudi notranje prilike še tako nevšečne in žalostne, vsaj nebo milo. Pri tem se nam pa vsiljuje vprašanje: Ali bomo v stanju primerno vnovčiti, kar nam je dala narava?

V zadnji številki smo pisali o pomanjkanju vagonov, ki ima že sedaj za naš izvoz usodne posledice. Veliki sklepi z inozemstvom se stornirajo, zadostiti se ne more niti najmanjšim naročilom. Izvozniki, pa tudi mali producenti so obupani, ker kljub intervencijam na najmerodajnejših mestih ni nobene pomoči. Izvoz je v popolnem zastoj, lesna trgovina v položaju, kakor ga sploh ne pomni, a na ugledu in kreditu v inozemstvu smo izgubili že toliko, da je naš položaj na velikih mednarodnih lesnih tržiščih popolnoma onemogočen. Kaj naj rečemo spričo takšnih razmer o plasiranju nove žetve? Kaj nam pomaga rekordna žetev, kaj vsi darovi, ki jih nam nudi narava sama, če jih ne moremo vnovčiti? Čas bi že bil, da bi prišli vsaj v ministrstvu prometa do stremženja in uvideli, da bodo te razmere, če se kmalu ne najde izhod iz situacije, imele katastrofalne posledice za celo državo.

Za pobijanje nedopustnega trgovanja potnikov.

Danes stopi v veljavo naredba ministrstva trgovine in industrije o uvedbi obveznega legitimiranja vseh oseb, ki potujejo v svrhu nabiranja naročil na blago. Lastniki podjetij, t. j. trgovci, industriji in obrtniki sami, se morajo na vsakokratno zahtevo nadzornih organov legitimirati s katerokoli listino, ki nudi zadosten dokaz o tem, da so v resnici lastniki

podjetij, za koje nabirajo naročila; trgovski potniki pa se morajo legitimirati s posebno, od pristojne trgovske zbornice na predpisane oblike izstavljeno legitimacijo. Legitimacije za potnike morajo preskrbeti podjetja sama. Glede podrobnosti za take prošnje glej »Trgovski list« z dne 14. avgusta 1928.

* * *

Radi prestopkov proti uredbi o odpiranju in zapiranju trgovin

je vložila samo ljubljanska policija že nad 300 ovadb. Kdor je bil v nedeljo v kateremkoli kraju v ljubljanski oblasti, povsod je lahko srečal krošnjarije, ki so nemoteno krošnjarili, dasi je to v zmislu naredbe ministrstva trgovine in industrije z dne 25.

julija t. l. izrečno prepovedano. Mar imajo varnostni organi dvojna očala? Zakaj pri določilih proti trgovcem strogost do absurdnosti in smešnosti, pri določilih v zaščito trgovcev pa očitno bojkotiranje in preziranje zakonov?

PROPAGANDA ZA PRODAJO DOMAČIH IZDELKOV.

Kako se ta propaganda v Avstriji vrši, smo pisali že dvakrat. Sedaj bomo, da bo izšla v Avstriji knjiga, ki jo bodo poslali vsem gospodinjam na Dunaju in v onih krajih Avstrije, ki štejejo več kot 4000 prebivalcev. V tej knjigi bo zapisano vse, kar se tiče izvora v prodajo prihajajočega blaga. Večkrat so namreč poudarjali, da gospodinje, ki izvršijo ca. 80 odstotkov vseh nakupov, ne vedo, ali je to ali ono domač izdelek, in da torej večkrat ne morejo kupiti domačega blaga, kakor propaganda to zahteva. Knjigo bodo v teku novembra razdelili v 800.000 izvodih, brezplačno; poleg splošnih navodil o potrebi pospeševanja prodaje domačega blaga v zvezi z oblikovanjem trgovske bilance bo vsebovala knjiga izvor posameznih vrst blaga po vrstni razčlembi. Tako skušajo pomagati Avstriji svoji domači industriji.

LESNI TRG V TURČIJI.

Potrebo Turčije na stavbnem lesu krije v pretežnem delu domača produkcija, čeprav je domači les bolj slabše kvalitete. Borovino pa uvažajo izključno iz Rumunije ter jo predelujejo v Smirni v zaboje za fige in rozine. Cena rumunskega lesa je povprečno 60 turških funtov za kubični meter, a se bistveno podraži vsled uvozne carine v znesku 26 funtov. Švedska borovina, ki so jo prej uvažali, danes ni več konkurence zmožna.

ZAVOD ZA KREDITNO FINANCIRANJE NA FRANCOSKEM.

Pod vodstvom Société Générale in več skupin francoske kovinske in dalje predelovalne industrije je bil z glavnico 30 milijonov frankov ustanovljen nov kreditni zavod z imenom: Société Anonyme de Credit à l'Industrie Française. Novi zavod ima nalogo, da zalaga priklapljen mu industrijske skupine s ceninimi dolgoročnimi krediti. O takih zavodih v drugih deželah smo že poročali.

Ivan Mohorič:

Utisi s pota po Nemčiji.

Leverkusen. — Industrija anilinskih barv in farmacevtskih proizvodov Bayer & Komp.

Autobus se je ustavil pred veliko palačo uprave I. G. Farbenindustrie A. G. preje Friedrich Bayer & Ko. Vstopili smo v palačo, kakršne nima noben vladar na kontinentu. Bajni sijaj in blesk marmora in moderne arhitekture. Skozi razkošne čakalnice in delovno sobo dr. Bayerja, ki ga menda vsak prebivalec kontinenta pozna, če ne drugače vsaj po njegovem aspirinu, smo dospeli v sejno dvorano. Tu nas je pozdravil v imenu I. G. dr. F. Bayer, ki nam je razložil kratko zgodovino in razvoj podjetja ter načrt našega obiska, ki je bil vnaprej določen in nam na tiskanih vabilih razdan.

To velikansko podjetje ima svoj izvor pravzaprav v Barmenu, od koder se je začetkom 70. let največji del preselil v Elberfeld, kjer je leta 1881 dobil naslov A. G. Farbenfabriken vormals Friedrich Bayer & Ko. Ker pa razpoložljiv prostor v Elberfeldu kmalu ni zadostoval za rapidno razvijajoče se tovarne, je bilo leta 1893 osnovano podjetje v Leverkusenu na Renu, 12 km za Kolinom. Podjetje spada od decembra 1925 v veliki koncern I. G. Farbenindustrie A. G.

Bayerove tovarne v Leverkusenu so se razvile v kratki dobi poldruga desetletja v ogromen kolos, ki zaposluje sedaj 8600 delavcev ter 2730 uradnikov. Med uradniki se nahaja 390 kemikov, 70 inženjerjev, 22 zdravnikov, 715 tehničnih in 1400 trgovskih uradnikov. Najboljšo sliko o podjetju si čitatelj lahko napravi, ako navedem nekoliko števk o porabi surovin in prometa tonaže v njegovem pristanišču na Reni. Leta 1927 je podjetje porabilo 6 milijonov m³ plina, 19 milijonov m³ vode, 64 milijonov kw-ur električnega toka in 56 milijonov m³ stisnjenega zraka.

INTERVENCIJA EVROPSKIH VLASTI V SOFIJI ZARADI POVIŠANJA BOLGARSKIH CARIN.

Bolgarska brzojavna agencija poroča: Povišanje carin v Bolgariji so nekatere inozemske vlasti tolmačile, kot da se je bolgarska vlada namenila škoditi mednarodni trgovini. Spričo tega so zastopniki Anglije, Francije, Belgije, Avstrije, Češkoslovaške in Madžarske v Sofiji izročili zunanjemu ministrstvu noto, ki vsebuje zahtevo, naj se vse blago, ki je prišlo v Bolgarijo pred ali pa na dan 26. julija in ki še ni bilo zacarinjeno, ne ocarini po novih tarifah. 26. julija so namreč stopile v veljavo nove carinske tarife in v zadevnem odloku ni izrečno rečeno, da veljajo nove tarife tudi za blago, ki je tistega dne bilo že na bolgarskem ozemlju.

Sofijski diplomatski krogi menijo, da se bodo intervenciji omenjenih vlasti v kratkem pridružile še Italija, Nizozemska in Turčija. V Sofiji se bo sestal ministrski svet in bo razpravljal o tej zahtevi inozemskih vlad.

NOVA AKCIJA ZVEZE NARODOV.

Serruys, ki zastopa Francijo v mednarodnih gospodarskih konferencah, se je izrazil napram uredniku »Excelsior« glede zadnjega zborovanja gospodarskega odbora Zveze narodov takole: 27 držav je podpisalo dogovor, ki nas s postopno odpravo uvoznih in izvoznih tarif približuje oni evropski gospodarski

Ozkotirna železnica, ki vodi med posameznimi objekti v podjetju, meri 76 km, dolžina normalnih tirov pa znaša 25 km. Promet v pristanišču, ki je last tovarne, je znašal 366.000 ton dovoza in 168.000 ton izvoza. Razen tega je prejelo po železnici 320.000 ton blaga, oddanega pa je bilo 250.000 ton. Naša delegacija je najprej posešla anorganični oddelek in sicer cementarno in peči za mavcev cement, tovarne žveplene kisline, pražarne železnega kršca, nato obrate za pridobivanje medproduktov in monumentalno električno centralo, ki je bila zgrajena v dobi inflacije in o kateri se je ravnatelj Stempel, ki nas je vodil, ponosno izjavil, da ne stane niti ene marke.

Potem smo razgledali obrate, v katerih se izdelujejo nebrojne vrste anilinskih barv, skladišča stomilijonske vrednosti, od koder gredo pošiljatve po celem svetu. Ko smo zapuščali te tovarne, nam je bilo mnogo lažje razumljivo, koliko vlogo so igrale tajne teh podjetij med svetovno vojno in tudi pri sklepanju mirovnih pogodb, kjer se je izrečno zahtevalo, da izročijo Nemci antanti gotove recepte. Izročili so jih, vendar se zdi, da cela antanta od tega ni imela mnogo koristi, vsaj do danes se efekt teh sankcij v svetovni konkurenci še ni nikjer pokazal.

Med objekti tovarne so nasajeni drevoredi in lepi parki, tako da človek popolnoma izgublja utis tovarne. Poleg upravnega poslopija se dviga sedaj nova šestnadstropna zgradba, ki je določena samo za izdelavo aspirina. Preko velikanskih zgradb laboratorijev in znanstvenih oddelkov smo prišli nato k zbirkam barvnih vzorcev in v predavalnico, kjer so nam predvajali znanstvene filme o učinku posameznih medikamentov in poskusih zdravljenja na živalih.

Pri skupnem kosilu nisem mogel zamolčati, da ne bi bil opozoril dr. Bayerja na politiko eksportnih cen I. G. koncerna, ki zaračunava po mojih informacijah nam Jugoslovanom

zvezi, ki je tako potrebna. Pridejo pa na vrsto še drugi dogovori pragmatičnega značaja. Gospodarski odbor Zveze narodov se peča že s kolektivno akcijo, ki ima za namen prilagoditev carinskih tarif, s tem da se znižajo one tarife, ki se po svojem prohibitivnem značaju upirajo normalni izmenjavi blaga. V tej smeri naj se prešturirajo carinske tarife za železo in aluminij, dalje tarife za les, papir, celulozo in za usnje, ki so važne zlasti za Srednjo Evropo. Ni še dosti razumevanja za dejstvo, da je bila zadnja konferenca prvi uspehi eksperiment mednarodne organizacije evropskega gospodarskega življenja, ki naj prinese vsem deželah boljše in cenejše življenjske pogoje. Če hoče Zveza narodov res varovati mir, mora delati praktično delo, in ne samo juridično.

Ljubljanska borza.

Tečaj 17. avgusta 1928	Povprečje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	228330
Berlin 1 M	135520	135820
Brusel 1 belga	—	79180
Budimpešta 1 pengő . . .	—	99280
Curich 100 fr.	109410	109710
Dunaj 1 šilling	80107	80407
London 1 funt	27585	27665
Newyork 1 dolar	568350	570350
Pariz 100 fr.	—	22228
Praga 100 kron	16832	16912
Trat 100 lir	29650	29850

pri barvah 80% dražje cene, kakor pa Avstrijem. Pripovedoval sem mu, kakšne posledice ima to dejstvo za našo tekstilno in barvarsko industrijo, ki kljub carinski zaščiti zelo težko vzdržuje dunajsko konkurenco. Ti podatki so bili tudi večini naše delegacije novi in so izzvali živahne komentarje.

Po obedu smo posetili oddelke farmacevtskih izdelkov, kjer se polnijo stotine različnih medikamentov proti vsem mogočim boleznim in razpošiljajo po celim svetu. Tu so stale za odpremo pripravljene pošiljke za Indijo, Japonsko, najoddaljenejšo kolonijo, za srednjo in južno Ameriko in vse evropske države. V obratu samem se vidi, kako ta industrija sproti naraščajočo in zadobiva nepregledne dimenzije. Tu človek občuti, kako nemško globoko znanstveno delo ustvarja za industrijsko izkoriščanje nove svetovne monopole, ki dajejo nemškemu gospodarstvu najlepše izgleda za bodočnost. Podjetje je pred vojno že plačevalo menda 56% dividendo, danes plačuje mnogo manj, sigurno le iz fiskalnotehničnih razlogov, ker po mojem utisu bi lahko podjetje plačevalo 400 do 500% dividende. Toda politika podjetja je pametna in dalekovidna. Uprava je zgradila okrog tovarna tako krasne kolonije, da je pretvorila delo in bivanje nameščenec v Leverkusenu v menda najidealnejšo zaposlitev, ki je sploh mogoča v industriji. Leverkusenska kolonija šteje nad 3000 stanovanj za nameščence, uradnike in delavstvo, nameščenih vseskozi v krasnih eno- in dvostanovanjskih vilah, vsako stanovanje s posebnim hišnim vhom in vrtom. Poleg tega šteje samski dom 300 sob za samska stanovanja, veliko restavracijo, gledališko dvorano, kazino, lastno nakupovalnico s številnimi filijalami itd. Idealne so zdravstvene naprave podjetja, med njimi dve polikliniki in kulturne prireditve, za katere skrbi obrat. Ob zaključku poseta smo razgledali še bajno razkošne vile ravnateljev s krasnimi cvetličnimi nasadi in japonskim vrtom. Neizbrisen je utis, ki mi je ostal v spominu o obisku teh tovarn, ki predstavljajo res ideal industrijskega obrata, fine in težke kemične industrije, združene v harmonično enoto.

GRŠKE OLIVE.

Izšli so statistični podatki o stanju oljkinih dreves in njih povprečnem donosu v posameznih delih Grčije. Po tej statistiki ima sedaj Grčija 36.668.000 oljkinih dreves, ki dajo na leto povprečno 86.572.000 ok oliv v vrednosti 2500 milijonov drahem. Potom racionalizacije kulture in z uspešnim sistematičnim bojem proti drevesnim boleznim bi se dala dvigniti letna produkcija na 121 milijonov ok v vrednosti 3484 milijonov drahem.

* * *

PRED KONTINGENTIRANJEM PRODUKCIJE ŽIVEGA SREBRA.

»Frankfurter Zeitung« izve iz Rima, da je dogovor glede kontingentiranja produkcije živega srebra pred zaključkom. Praktično bi obsegal ta dogovor vso svetovno produkcijo. Večino skupnega kontingenta dobi Španija. Prodajo naj prevzame nova družba s sedežem v kakšnem nevtralnem kraju. Poleg Idrije ima Italija zelo veliko živega srebra tudi v Toskani.

* * *

BANK FÜR AUSWÄRTIGEN HANDEL, BERLIN.

To banko je ustanovila leta 1922 v Berlinu dunajska Rothschildova skupina ob sodelovanju holandske Amstelbanke, Češke Eskomptne banke in Kreditnega zavoda, Avstrijskega kreditnega zavoda in Živnobanke. Glavnica je znašala 120 mil. pap. mark. Z letom 1927 so njen po revalorizaciji s 3.300.000 markami določeni kapital zvišali na 8.800.000 mark. Za tekoče leto namerava razdeliti uprava na podlagi zaključka prvega polletja isto dividendo kot lani, to je 9%. Obenem hočejo dvigniti glavnico za nadaljnjih 2.200.000 mark na 11 milijonov mark.

Zakaj štrajka delavstvo v Vevčah.

Na obratih Vevče, Janezija in Fužine Združenih papirnic d. d. v Ljubljani je delavstvo v četrtek ob 2. uri popoldne samolastno ustavilo delo. Da bodo zlasti gospodarski krogi informirani o vzrokih tega štrajka, priobčujemo v naslednjem sledeči dve pismi:

Jugoslovanska strokovna zveza, Ljubljana, Stari trg 2/I.

Opr. št. 1678/28-P/M.

Ljubljana, dne 14. avgusta 1928.

Slavni

Upravni svet Združenih papirnic d. d. Vevče, Goričane in Medvode

v Ljubljani.

Z ozirom na zaključek razprave dne 14. t. m. v Ljubljani, ki se je vršila povodom slučajev delavcev K. in M. in slučaj razlitja barve v Vevčah, katero je vodil g. tajnik Zveze industrijev dr. G. in na kateri je zastopal p. t. družbo g. tajnik dr. P., želimo, da nam slavni upravni svet v ožgled svojega stališča in spričo poravnalnega predloga delavskih zastopnikov, nanašajočega se na te slučaje, odgovori, ali je pripravljen usvojiti si naš predlog, ki se glasi:

1. Delavec F. K. ostane spričo že dva meseca trajajoči kazni, ki ga je doletela od strani obratnega vodstva, definitivno na svojem sedanjem mestu kot sušilec pri B stroju. Zahtevek na povračilo vsled premestitve izgubljenega zaslužka se opusti.

2. Za slučaj delavca A. M. se sestavi razsodišče, ki slučaj preišče in prisodi krivdo povzročitelju nezgode. Senat tvorijo: oblastni inšpektor dela kot predsednik, dva zastopnika podjetja, predsednik obratnih zaupnikov, obratni zaupnik, v čigar področju obstoja spor, zastopnik Zveze industrijev in zastopnik Strokovne organizacije, kateri pripada večina obratnih zaupnikov. V slučaju enakosti glasov odloča predsednik. Vse do razsodbe razsodišča ostane omenjeni na svojem službenem mestu, ki ga je opravljal 14. avgusta.

3. V slučaju razlitja barve zastopniki delavstva z veseljem jemljejo na znanje pripravljenost p. t. družbe, da se povrne prizadetim delavcem tri četrtine vplačane škode, kateri znesek se jim povrne takoj.

Prosimo p. t. naslov, da nam do 16. avgusta do 10. dopoldne odgovori, kakšno je njegovo mišljenje.

V slučaju negativnega odgovora si pridržujemo pravico proglasiti še isti dan protestno stavko v vseh obratih.

V pričakovanju Vašega velečenjenega odgovora beležimo

z odličnim spoštovanjem.

Za L. S. Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani:

Podpisi.

* * *

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.

K. št. 1678/28.

Ljubljana, dne 16. avgusta 1928.

P. n.

Jugoslovanska strokovna zveza

v Ljubljani.

Ker je g. generalni ravnatelj S. vsled vsega obžalovanja vrednih dogodkov, ki so se odigrali zadnji petek v Vevčah, položil ukrepanje v zadevi točk, ki so bile predmet razprave z delavskimi zaupniki dne 14. t. m., v roke upravnega sveta, Vam v odgovoru na Vaše cenj. pismo z dne 14. avgusta 1928 v ljudo sporočamo, da je storil naš upravni svet glede v pismu navedenih slučajev sledeče sklepe:

1. Glede delavca F. K. se g. generalnega ravnatelja S. poveri, da mu more dobo njegove premestitve k slabše plačanemu delu skrajšati do najmanj daljnjih 14 dni, ki jih ima še prebiti pri slabše plačanemu delu. G. generalni ravnatelj S. se je danega mu poverila v največji izmeri poslužil.

Na Vaš predlog, naj se kazni že sedaj izreče za prestop, pri največji naklonjenosti žal ne moremo pristati, ker iz razlogov tvorniške discipline in reda ne gre, da bi se izmera kazenske dobe po delavstvu diktirala ter v tem primeru izrečena kazni itak ni v nobenem so-

glasju s škodo, ki jo je delavec K. vsled svoje velike malomarnosti podjetju povzročil.

2. Glede A. M. se izjemoma in brez vsakega prejuda za bodoče slučaje radevolje koncedira, da se po g. inšpektorju rada kot neutralni in nad strankami stoječi osebi ponovno preišče, dali je v predmetnem slučaju podana njegova krivda ali ne.

Do odločitve g. inšpektorja rada ostane M. pri slabše plačanemu delu, če bi pa g. inšpektor rada po zaslišanju prič spoznal, da M. ni kriv, se mu povrne cel odhod na zaslužku, ki mu je nastal od njegove prve premestitve k slabše plačanemu delu. Nasprotno si pa podjetje v slučaju, da bo g. inšpektor rada prišel do zaključka, da je M. kriv, pridržuje pravico poostri kazni.

Vašega predloga, naj bi to storil sedmeročlanski senat, se žal ne more osvojiti, ker ne gre, da bi pri ponovni preiskavi sodelovale osebnosti, ki so imele s stvarjo že posla. Razventega bi pa nasprotovale sodelovanje zaupnikov v senatu določbam čl. 6. poslovnika o delovanju delavskih in nameščenskih zaupnikov, po katerem je njihovo delovanje zgolj posredniško-pomirjevalnega, nikakor pa ne sodoločujočega značaja.

Ravnateljstvo našega obrata Vevče je g. inšpektorja rada glede tega primera že naprosilo za posredovanje.

3. V slučaju razlitja barve se je izplačilo treh četrtin vplačane škode prizadetim delavcem že odredilo, predno nam je došlo Vaše cenj. pismo.

4. Vašo izjavo, da si v slučaju negativnega odgovora pridržite pravico proglasiti še isti dan protestno stavko v vseh obratih, jemljemo na znanje, ne moremo si pa kaj, da Vas ne bi pri tem opozorili, da pade v tem slučaju vsa odgovornost za posledice stavke izključno na Vašo organizacijo, pri čemur bodi konstatirano, da nam dopis slične vsebine od Narodno-socialne zveze ni došel.

Smatramo pa tudi za svojo dolžnost že sedaj Vas opozoriti na to, da bomo smatrali vsakega delavca, ki bo neupravičeno zapustil delo, oziroma sploh izostal od dela v smislu § 82. točke f) v Sloveniji še veljavnega obrtnega reda in v smislu čl. 15. točke 3. e) našega oblastvenega potrjenega delovnega reda, kot brez odpovedi takoj odpuščenega, pridržujoč si glede njegove zopetne namestitve in določitve mezd in pogodnosti popolnoma proste roke.

Apeliramo končno na preudarnost p. n. organizacije, da radi takih zahtev, kojih udeležitev bi bila prvi korak k koncu vsake tovarniške discipline, ne bo tirala delavstva v štrajk.

Pri tej priliki si usojamo p. n. organizacijo končno v ljudo zaprositi, da ne uporablja tovarniških prostorov za shode, ker bi morali v nasprotnem slučaju se poslužiti pri udeležitvi te vsakemu hišnemu gospodarju po ustavi zajamčene pravice, vseh zakonito nam pristojnih sredstev, kakor tudi v bodoče ne bomo dopuščali brez izrecnega privoljenja obratnih vodstev v naše tovarniške prostore dostopa osebam, ki pri nas niso zaposlene.

Z odličnim spoštovanjem

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.

Bonač m. p.

Dr. Bole m. p.

* * *

Štrajk je izbruhnil v četrtek, dne 16. t. m. popoldne, ker nobena izmed obeh prizadetih strank, kljub 1½-urnemu posredovanju narodnega poslanca g. dr. Gosarja, ki ga je delavstvo pozvalo brzojavno iz Beograda, ni mogla odstopiti od svojega stališča.

NOVA INOZEMSKA EKSPANZIJA FORDA IN GENERAL MOTORS.

Ford Motor Co. je montirala v Buenos Aires (Argentina) svoj novi avtomobilni tip. — General Motors bodo zgradile v Antwerpnu nove naprave, ki jih bodo uporabljali v prvi vrsti za montažo avtomobilov. Naprave obsegajo 66.000 kvadrat metrov in stanejo 45 milijonov belgijskih frankov. Dalje bodo zgradili Gen. Motors tovarno v Indiji in sicer v Bombayu, kjer so se izvršili že vsi potrebni nakupi.

Obrtno-nadaljevalno šolstvo v Sloveniji ob desetletnici osvobojenja.

(Nadaljevanje.)

Obrtno-nadaljevalne šole v Ljubljani.

V Ljubljani so bile obrtno-nadaljevalne šole za l. 1918/19 in 1919/20 in tudi 1922/23 zaprte in kaj se je takrat pisalo, je razvidno iz nadaljnjih poročil časopisov.

Obrtno-nadaljevalne šole za vajence v Ljubljani letos zopet ne bo. To je pa že preveč! Če ni denarja, so pa oderuhi tukaj. Že sedmo leto nikakršnih obrtnih nadaljevalnih šol. To niso zakrivile razmere, ampak malomarnost. (Delavec št. 41, 11. XI. 1919.)

Obrtna nadaljevalna šola v Ljubljani. Osrednje društvo kovinarjev je napravilo letošnjega leta 3. marca vlogo na poverjeništvu za uk in bogočastje, v kateri pozivlje, da naj se vendar že enkrat po petih letih te šole zopet otvorijo. Na to je goriimenovano poverjeništvu odgovorilo, da se šole vsled tega ne otvorijo, ker občina ljubljanska noče prispevati tega, kar ji pritiče. Občinski svetnik s. Miheve je nato v predzadnji seji občinskega sveta župana interpeliral. Nato je v zadnji seji dobil odgovor, da se obrtna nadaljevalne šole z novim letom prične. Tedaj šlo je za borih 8500 kron in teh občina celih pet let ni imela za uboge vajence. To je že bila skrajna malomarnost! (Delavec št. 42, 13. XII. 1919.)

Nato se je pričelo s šolskim poukom. Leta 1920/21 je bilo na 5 šolav v Ljubljani 1101 vajenec, od teh 171 vajenk, in l. 1921/22 pa že na istih 5 šolah 1432 vajencev ter samo na ženski šoli pri Sv. Jakobu oblačilne obrti 214 vajenk.

Radi nedostajanja sredstev se je moralo lanko leto 1922/23 šolski pouk za vajence prekiniti in sicer radi nepokritega primanjkljaja za šolsko leto 1921/22, ki je znašal 69.000 Din, medtem ko bi proračun za šolsko leto 1923/24 znašal najmanj 145.000 Din.

Ali se bo pouk sploh pričel, je danes še odprto vprašanje. Za pouk je potreben kredit 145.000 Din; od kje dobiti ta denar? Država sama bi morala kriti dve tretjini učnih stroškov. Toda v letošnjem proračunu je država odpovedala vsak kredit za obrtno-nadaljevalne šole in ga iz proračuna enostavno črtala. S tem je zadan obrtno-nadaljevalnemu šolstvu smrten udarec, ki bo imel za razvoj obrti in industrije, kakor tudi za naše tehnične srednje šole, ki je, mimogrede omenjeno, edina v naši državi, dalekosežne posledice.

Anketa o tem vprašanju se je vršila dne 21. maja t. l. v magistratni dvorani pod vodstvom župana dr. Periča in koje so se udeležili zastopniki vlade, trgovske zbornice, Zveze industrijev in južne železnice ter načelniki ljubljanskih zadrug.

Na tej anketi so se posvetovali omenjeni zastopniki ter sklenili, da je treba ustvariti za prehodno dobo, dokler so radi ukinitve državne podpore tudi obrtno-nadaljevalne šole ukinjene, z razpoložljivimi sredstvi kako »nadomestilo« za šolski pouk vajencev.

Zastopniki gospodarskih korporacij in zadrug so s tem zagotovili malo podporo, zahtevajo pa, da tudi občina ljubljanska in pa država storita svojo dolžnost. Z državo ni nič, ker v letošnjem proračunu ni kreditov — le občina je tukaj, da poseže v blagajno. Zadruga v Ljubljani pa predobro poznamo, da nimajo denarja — zato je potreba nujna, da vsak podjetnik in mojster plača za vsakega vajenca, ki se uči pri njem, letno po 50 dinarjev za vzdrževanje obrtno-nadaljevalnih šol po sistemu, ki je bil uveden pred vojno po strokah. Celo po deželi mojstri prispevajo za šolo vajencev in do tega mora priti tudi v Ljubljani, ako hočemo dobiti obrtniški naraščaj. (Delavec, 16. VIII. 1923.)

Kaj je z obrtno nadaljevalno šolo v Ljubljani? Pišejo nam: Gospoda župana dr. Periča vprašamo, kdaj bo vpisovanje vajencev in vajenk za obrtno-nadaljevalno šolo in kdaj bo začetek pouka na teh šolah v Ljub-

ljani? V nedeljo je zadnja v septembru za vpisovanje in prvi teden v oktobru se je ponavadi začelo s poukom. Ne pozabite, merodajni faktorji, da so bili vajenci sedaj 2 leti brez šolskega pouka. Ali mislite zopet letos zapreti obrtniškem naraščanju dostop v šolo. Vajencev in vajenk imamo v Ljubljani čez 1500 in za te se mora nuditi vsaj nekaj šolskega pouka za nadaljnjo izobrazbo v prid obrtniški stroki, katere se posamezni vajenci in vajenke uče. Obrtno-nadaljevalno šolo imamo v Št. Vidu nad Ljubljano, na Viču, na Vrhniki in povsod drugod, samo v Ljubljani ne. (Slovenski Narod št. 219 z dne 26. IX. 1923.)

(Nadaljevanje sledi.)

ČESKOSLOVAŠKA PIVOVARNIŠKA INDUSTRIJA V LETU 1927.

Leta 1927 je bilo v Čehoslovaški 492 delujočih pivovarn, za 33 manj kot leta 1926. Na Češko je prišlo 398 pivovarn, na Moravsko 62, na Šlezijo 14, na Slovaško 17 in na Podkarpatsko Rusijo 1. Od 33 tovarn, ki so jih opustili, jih je bilo na Češkem 26, na Moravskem 4, v Šleziji 1 in v Slovaški 2. V vsej republiki se torej koncentracijski proces v tej industriji nadaljuje; od 1. 1925 na 1. 1926 se je število pivovarn znižalo za 26.

Vsega skupaj so zvarili v letu 1927 nad 10 milijonov hektolitrov piva, 10.021.931; to je za 309.306 hl ali za 3,2 odst. več kot v prejšnjem letu. Izvozili so lani 230.841 hl ali 2,3% vse produkcije, leta 1926 pa 221.924 hl ali tudi 2,3 odst. produkcije. Izvoz je narasel za 8917 hl ali za 4%. Češka je zvarila 7.823.374 hl piva, Moravska 1.269.406, Šlezija 248.007, Slovaška 289.479, Podkarpatska Rusija 31.665; Češka za 2,2% več kot v letu 1926, dalje za 8,1%, za 6,1% in za 0,6% več ter za 0,7% manj. Produkcija za notranjo porabo raste nadalje, bila je za 309.389 hl ali za 3,2% večja kot v letu 1926. Za domačo porabo so zvarili v gornji vrsti sledeče množine piva: 7.592.605, 1.629.334 hl; ostale tri številke so iste kot prej navedeno, znamenje, da te tovarne niso eksportirale. 148.638 hl je bilo zvarjenega specialnega piva.

Povišek produkcije piva in povečano koncentracijsko gibanje v pivovarniški industriji najdemo svoj izraz tudi v sledečih številkah povprečne produkcije ene tovarne: Češka 1. 1927 19.670 hl piva (1926 18.046), povešek 9%; Moravska 26.281 (22.845), povešek 15%; Šlezija 17.715 (15.587), povešek 13%; Slovaška 17.028 (15.143), povešek 12,4%; Podkarpatska Rusija 31.665 (31.878), zmanjšanje 0,7%; vsa država 20.380 (18.500), povešek 10,2%.

Industrija.

Položaj mednarodne bombaževе industrije. Poročali smo, da so se vršili v Trstu razgovori avstrijske, čehoslovaške in italijanske bombaževе industrije glede možnosti skupnih prodajnih pogojev za Ogrsko in za Balkan. Zastopnik italijanske industrije je izjavil, da se mora

pogovoriti prej s posameznimi obrati, preden more izreči svoje mnenje. Šele ko bo stališče italijanske industrije znano, se bodo pričela prava pogajanja. Avstrije in Čehi so se dogovarjali že prej enkrat in so opozarjali na potrebo pritegnitve Italije glede na velike njene dobave za Ogrsko in za balkanske trge. Ureditve pogojev je potrebna z ozirom na položaj evropskih bombaževih predilnic, ki sedaj ni ugoden. Avstrija je od tega položaja še posebno prizadeta, ker je njena industrija navezana na eksport. Prodaja v Nemčiji je bistveno nazadovala, na Ogrskem je zaposlenost bombaževih tkalnic prenehala in niso potrebovale toliko prediva. Zato morajo avstrijski obrati pričeti z omejitvami; enkrat si pomagajo s skrajšanim delovnim časom, da jim ni treba odpustiti delavcev. Za jesen pričakujejo poživljenja v kupčiji, ker pričakujejo večjega konsuma. Poraba je namreč od lanskega leta na letos bistveno nazadovala. Lani so namreč vsled nizkih bombaževih cen, povzročenih po ugodnem pridelku, veliko nakupili, in je najbrž vsled tega nastal letos zastoj. Pravijo, da ima evropska bombaževa industrija 50-odstotno nadprodukcijo napram porabi. Zato so angleške bombaževе predilnice sprožile misel, naj bi se produkcija v vseh v poštev prihajajočih državah znižala za polovico, a so nekatere države predlog odklonile. Vsled slabih prodajnih razmer trpijo poleg Anglije in Avstrije tudi čehoslovaške predilnice in v zadnjem času tudi francoske, čeprav so na Francoskem produkcijski pogoji še najboljši. Menda so v severo-francoski bombaževi industriji produkcijo znižali. Tudi v Nemčiji delajo tkalnice z omejenim obratom in tožijo vsled tega predilnice nad neugodnejšo zaposlenostjo, dočim je bilo treba prej veliko prediva. Prodaja angleške industrije na Daljni Vzhod se je bistveno skrčila vsled konkurence japonskih in indijskih predilnic. Te predilnice delajo s čisto drugačnimi nabavnimi stroški kot angleške; nikjer ni človeška delovna moč tako poceni kot v Indiji, na Kitajskem in na Japonskem. Kako si hočejo na Angleškem sicer pomagati, smo že večkrat pisali.

Denarstvo.

Stabilizacija turškega funta s holandsko pomočjo. Predsednik Nizozemske banke Vissering se pogaja s turško vlado glede stabilizacije turškega funta in glede ustanovitve Turške državne novčaniške banke. Glavnica naj bi se dobila iz skupička kronskih draguljev in potom posojil. Posojilnih pogajanj se udeležuje tudi neka nemška bančna skupina.

5680 milijonov dolarjev ameriških emisij. Skupni znesek v prvem polletju na ameriškem trgu kapitala izdanih posojilnih in delniških emisij je proti isti dobi lanskega leta narasel za 612 milijonov dolarjev na 5680 milijonov. Inozemskih posojil je bilo sklenjenih v rekordnem znesku 985 milijonov dolarjev, kar znači nasproti isti dobi lanskega leta prirastek 207 milijonov dolarjev.

GOSPODARSKE VESTI.

Z džuto obdelani svet v Bengaliji (Indija) cenijo na 3.166.200 acrov (lani 3.383.000 acrov).

Svetovni trust časnikarskega papirja se pripravlja. Bil bi po ustroju nekakšna mešanica med mednarodnim bakrenim kartelom in evropskim kartelom jekla. Glavna dva dobavitelja tega papirja sta Kanada in Zedinjene države.

Potujoča rumunska razstava je obiskala razna grška pristanišča. Obetajo si od tega obiska pospeševanje rumunsko-grških gospodarskih slikov.

Vodno moč v Turčiji nameravajo izkoristiti v večjem obsegu. Nemške in francoske skupine hočejo izkoristiti brzice reke Sakaria, italijanske skupine so vpslale predloge za vodovodne naprave ob reki Kizil-Irmak ter za izrabljanje vodnih sil gorovja Taurus.

Trgovina Smirne je predstavljala v lanskem letu v eksportu vrednost 80 milijonov turških funtov, v importu 38 milijonov. Največ je importirala Italija, za 9 milijonov funtov, torej dobro četrtino; sledijo Anglija, Francija, Nemčija, Belgija itd.

Edina poljska tovarna umetne svile, v Tomaszowu, koje delniška večina je bila prej last italijanskega konsorcija »Snia Viscosa«, je bila prodana za 60 milijonov zlatov angleško-ameriškega konzorcija. Dividenda za leto 1927 je 25-odstotna.

Sinovi bolgarskih posestnikov bodo hodili na Dansko, da se tam praktično in teoretično izšolajo v kmetijstvu. Akcija je započelo društvo »Krščanska mladina« v Sofiji. Bivanje na Danskem bo trajalo ca 2 leti. Prva skupina 25 kmečkih sinov je odšla na Dansko že letos.

Bolgarske tovarne tobaka so spričo medsebojne neznosne konkurence sklenile, da ustavijo kartel, ki naj napravi temelj za bolj racionalno produkcijo in za pripravnije prodajne cene.

Carinski dohodki Pireja in Soluna v letu 1927/28 so znašali 1512 milijonov in 858 milijonov draham, v prvem pristanišču 473 milijonov draham več kot v prejšnjem letu, v drugem pa 285 milijonov draham več.

Uvoz kemičnih gnojil v Grčijo se je v zadnjih letih podvojil. To je posledica velike propagande, ki so jo pričeli v poljedelskih krogih za uporabo tovrstnih gnojil. Leta 1924 je znašal uvoz 25.422 ton, l. 1925 38.257 ton, l. 1926 33.000, lani 50.000 ton, letos upajo na 80.000 ton.

Inozemski kapital v poljski industriji je zelo velik in znaša po statistiki kovinskega lista »Kurjer Polski« v petrolejski industriji že 60 odstotkov, v električni 43%, v rudarstvu 32%, v elektrotehniki in kemični industriji po 19%, v lesni in papirni industriji po 15%, v tekstilni industriji 11%, v industriji živil 4%, v vseh drugih industrijskih panogah pa povprečno po 5 %.

Colonial and General Investment Trust se imenuje v Londonu z glavnico 250.000 funtov ustanovljena družba, ki se bo pečala z emisijsko in investicijsko kupčijo.

Mednarodno družbo za kemična podjetja so ustanovili v Baselu, ob vodeči udeležbi I. G. Farben. Ta družba bi bila podlaga za mednarodni sporazum v kemični industriji, ki ga že dalj časa pripravljajo.

Belgijci so ustanovili tobačni trust, z glavnico 250 milijonov belgijskih frankov, v Antverpu. Ime trusta je Union Financière des Tabacs (Tabaco Fina). Trust prevzame gospodarstvo in financiranje več belgijskih tobačnih tovarn. Ustanovitev utemeljujejo z dejstvom, da je postala nevarnost inozemskega kapitala v belgijskih tobačnih tovarnah prevelika.

Zenevska opijska konvencija iz leta 1925 bo stopila sedaj v veljavo. Kanadska vlada je poslala ratifikacijsko listino tajništvu Zveze narodov; Kanada je sedma članica sveta.

Bombaževi pridelek v Egiptu je prav dober; v Spodnjem Egiptu znaša 99% normalnega pridelka, v Srednjem in Gornjem Egiptu pa celih 100 odstotkov.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. avgusta t. l. ponudbe glede dobave lesenih kadi. — Direkcija državnega rudnika v Breži sprejema do 27. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg tračnih žebeljev in 500 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 3. septembra t. l. ponudbe glede dobave keramičnih plošč. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 28. avgusta t. l. pri Generalni Direkciji državnih železnic v Beogradu glede dobave potniških vagonov. — Dne 30. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu, gradjevinsko odeljenje, glede dobave hrastovih pragov. — Dne 3. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic, saobračajno-komercijelno odeljenje v Sarajevu, glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 1. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave signalnega materiala. — Dne 1. septembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave blazinic za lokomotive in vagona, spirita, karbolne kisline, nišadorja, kovin, kopat, ščetk; dne 3. septembra t. l. glede dobave ščetk in metel. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled. — Dne 1. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave raznega lesa. (Pogoji so na vpogled pri gradbenem odeljenju te direkcije.)

Prodaje. Dne 1. septembra t. l. se bo vršila pri Upravi 2. zavoda za izradu vojne odeče v Sarajevu ofertalna licitacija glede prodaje raznih odpadkov. — Dne 3. in 4. septembra t. l. pri Dravski artilerijski radionici v Ljubljani glede prodaje starih avtomobilov in avtomobilskih delov. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Ivan Hribar:

Moji spomini.

4./3. 1913

12. Šolstvo.

Po ustanovitvi višje dekliske šole posvetil sem svoje zanimanje tudi ostalemu šolstvu. Za osemrazredno deklisko ljudsko šolo pri Sv. Jakobu, ki ni imela še lastnega poslopja, dal sem po inženirju Sbrizaju izgotoviti in po arhitektu Maksu Fabianiju popolniti jako prikladen načrt, ki ga je občinski svet odobril in po katerem se je potem stavba tudi res sezidala. Isto tako sem dal izgotoviti tudi načrt za tretjo mestno deško ljudsko šolo in je zgradnja poslopja bila oddana še za mojega županovanja. Ob enem z načrtom za to poslopje dal sem izgotoviti tudi načrte za poslopje II. mestne dekliske ljudske šole. Stavbo te šole nameral sem razpisati ravno, ko sem bil primoran stopiti s čela mestne uprave.

Prav posebno pažnjo posvetil sem obrtnemu šolstvu. Videč namreč, kako drugod z velikimi žrtvami ustanavljajo obrtne srednje šole, želel sem, da se tudi ljubljanska nižja obrtna šola, takomimovana strokovna šola mehanske tehnike smeri, spremeni v državno obrtno šolo. Vedel sem namreč jako dobro, da pri železnih in po tovarnah v naši domovini Slovenci ne pridejo preje do boljšega položaja

in do večjega zaslužka, pa tudi ne do političnega vpliva nad delavstvom, dokler ne bomo imeli sposobnih ljudi za službe delovodij. Za to vprašanje zanimal se je pred mano jako živahno že tudi Ivan Murnik, a preko pripravljalnih obravnav ta zadeva ni bila še prišla.

Šele ko sem začel kot župan posredovati na Dunaju, pomaknila se je rešitev vprašanja z mrtve točke. Saj pa tudi nisem zamudil nobene prilike, da ne bi bil v naučnem, in kasneje — ko se je obrtno šolstvo izločilo iz tega resorsta — v ministerstvu za javna dela, potrkal zaradi izpolnitve te želje mesta Ljubljane. Obrnil sem se tudi do naših državnih poslancev, in sicer do ljubljanskega poslanca napredne stranke in do dr. Šusteršiča kot načelnika kluba poslancev Slovenske Ljudske Stranke. Vsi so mi svojo pomoč obljubil. Dr. Šusteršič je celo dejal: »Dobro, od sedaj zanaprej bo boj za državno obrtno šolo naše glavno prizadevanje!« Žal, da je to ostalo samo pri besedah, kajti niti napredni poslanec niti dr. Šusteršič in njegova skupina se za stvar niso zanimali. Edini dr. Ferjančič bil je zaradi nje nekaj krat v naučnem ministerstvu. Dr. Šusteršič pa kljub svoji obljubi še tega storil ni. Zato pa je, ko sem sam postal državni poslanec, bila moja prva skrb, da ločeno vprašanje ugodno rešim. Kljub velikemu odporu v finančnem ministerstvu skoro vsemogočnega oddelnega predstojnika dr. Engla pridobil sem bil finančnega ministra

dr. Leona viteza Biliškega, da je mestni občini ljubljanski pod naslovom gradbenega prispevka za šolo odpisal 900.000 kron državnega brezobrestnega potresnega posojila ter da je privolil v uvrščenje vzdrževalnih stroškov v redni proračun.

Kako intenzivno sem se za to velevažno zadevo zanimal, dokazuje najbolj ta-le slučaj:

Spomladi leta 1910. peljal sem se v Moravsko Ostravo. V železniškem vlaku našel sem krakovskega župana dr. Leo. Vozila sva se skupaj. V medsebojnem pogovoru pripovedoval mi je, da je na Dunaju končno dosegel, da država mestu Krakówu čisto na svoje stroške sezida poslopje za srednjo obrtno šolo in da ima po takem mestu preskrbeti samo stavbišče. Smeje se je dostavil: »Ko so bila pogajanja končana, dejal mi je dr. Engel: »Aber sagen Sie das ja dem Hribar nicht, denn sonst ist er im Stande über mich hergelaufen zu kommen und mir solange keine Ruhe zu geben, bis ich ihm nicht auch dieselbe Konzession gemacht haben werde!« (Toda za Boga ne povejte tega Hribarju; kajti sicer je v stanu, da nad-me prileti in mi tako dolgo ne da miru, dokler tudi njemu ne koncedujem ravno tega.) Da-si torej ne tako ugodno, kakor mesto Kraków, prišla je vendar Ljubljana in z njo ves slovenski narod do učilnice, ki je nastanjena v najlepšem šolskem poslopju, kolikor jih stoji na slovenski zemlji in v enem najlepših v celi državi.

(Dalje prihodnjič.)

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

Gospodarska Zveza

v Ljubljani

priloga

deželne pridelke, žita, mlevske izdelke, krmila, gnojila, poljedelske stroje in orodja, cement, premog, špecerijsko in kolonijalno blago, rudninske vode. Zastopstvo za prodajo kisove kisline.

CENIKI NA RAZPOLAGO.

RADIO
AVTO

akumulator-
ske baterije
prima domač
izdelek

VATRA

MARIBOR

Ing. J. & F. Domicelj

MALINOVEC iz
lekarno
dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska c.
je steroznan kot pristni narevni izdelek, z najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konzerviranje. — Oddaja na drobno in veliko. — Cena nizka.

izdelovanje oljnatih barv, firnože, lakov in steklarskega kileja. — Zaloge kemičnih in rudninskih barv. — Potrošnine za slikarje, plekarje, ličarje in druge, vse v te stroke spadajoče.

Se priporočam

Ivan Jančar

TRGOVINA

MIKLOŠIČEVA C. 4

SKLADIŠČE

VIDOVĐANSKA 14.

Trajno in koristno, primerno darilo so

šivalni stroji
in kolesa

„Gritzner“ in „Adler“
v raznih oprelih. — Edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Oglejte si razstavo brez obveznosti nakupa. — Tudi na obroke. — Večletna garancija. — Pouk v voženju brezplačen.

TRGOVINA
VID MURKO
MARIBOR

MELJSKA CESTA ŠTEV. 24

prodaja: suhe gobe, fižol, zamaške, male in velike.

Na drobno in na debelo!

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

STRACE

JOURNALE

SOLSKÉ

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Dunajski velesejem

(WIENER MESSE)

od 2. do 8. septembra 1928 (v Rotundi do 9. sept.)

Posebne prireditve:
Tehnične novosti in iznajdbe. — Mednarodna pristaniška razstava. — Reklamna razstava. — Dunajski modni salon za kužuvino. — Razstava živil in naslad. — Vzorčna razstava poljedelstva in gozdarstva.

Prvi avstrijski živilski sejem

(od 4. do 6. septembra 1928)

Razstava plemenske živine. — Razstava klavne živine. — Razstava konj.

Brez vizuma!

S sejmsko izkaznico in potnim listom prost prehod čez avstrijsko mejo. Ogrski prehodni vizum se dobi proti predložitvi sejmskih izkaznic na meji. Znatno znižane voznine na vseh jugoslovanskih, avstrijskih in ogrskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju in zračnih progah.

Pojasnili vseh vrst kakor tudi sejmske izkaznice (po 40 Din) se dobe pri

WIENER MESSE A. G., WIEN VII.,

kakor tudi — dokler traja lipski jesenski sejem — pri informacijski pisarni v Leipzigu, Österr. Messhaus, in vseh častnih zastopništvih:

v Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31/I., Zveza za tujski promet za Slovenijo, Aleksandrova cesta št. 8, Josip Zidar, Dunajska cesta št. 31.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR

TRG. IND. D. D.

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 25

TELEFON 2553

SE PRIPOROČA ZA TISK VSAKOVRSNIH TISKOVIN ZA

TRGOVCE, OBRTNIKE, INDUSTRIJCE IN UTUDE.

TISKA KNJIGE, RAČUNE, OKROŽNICE,

PLAKATE, KUVERTE ITD.

LASTNA KNJIGOVEZNICA.

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Radio-aparati gratis!

Nemška razpošiljalna tvrdka odda interesantom v reklamne svrhe in v nadaljno priporočilo v Jugoslaviji večje število svojih prvovrstnih sprejemnih radio-aparatov (do 4 luči) v last.

Nobene obveznosti niso s tem združene. — Male stroške (poština, zavoj itd.) mora plačati prejemnik.

Interesenti naj se z dopisnico z natančnim in razločno pisanim naslovom obrnejo na

Radio-razpošiljalnico E. GRÄB & Co., Rottloff, odd. X.
Berlin N. 4, Gartenstrasse 100.

Edini pristni
malinovec
limonov sok, oranžni sok in sadne
marmelade

priporoča tvrdka

Srečko Potnik in drug

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov in marmelad.

Ljubljana, Metelkova 13 Telefon 2110

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

USTANOVljena 1900.

Delniška glavnica:
Din 50.000.000.—.

Skupne rezerve ca:
Din 10.000.000.—.

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Gorica, Trst.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana.

Tel. štev. 2861, 2413,
2502, 2503.

Se priporoča za vse bančne posle.